

Završujem uvod s temi mislimi;

I. Zadruga (organizacija) nam je nujno potrebna, a združujmo se previdno in razumno, oziraje se na različne razmere raznih krajev.

II. Posamične zadruge naj se spet mej soboj združijo in zvežejo. Kje bi bilo središče tej zavezi? Ali bi se naj združile štajarske mej soboj ali bi se zjedini s kranjskimi Slovenci? Jaz nasvetavam odločno, da se naj združijo vse kmetiške zadruge na Slovenskem skupno v jedno samo nadzadruge s sedežem v Ljubljani; to predlagam zato: 1) ker je to za narodnost našo bolje — imeli bi s tem nekako gospodarski združeno Slovenijo; tudi bi nas, če se ustanove prisilne zadruge, ne mogli potem z lepa več vezati in kovati z gorenještajarskimi zadrugami v skupno štajarsko zadruge, ki bi bila našej narodnosti v veliko zgubo. 2) ker so na Kranjskem v združnosti že precej močni: imajo svojo «Gospodarsko zvezo,» in ta zveza ima že pripomočkov, a) da pomaga ustanavljati nove zadruge in to tudi z veseljem stori; b) ima moči in sredstev, da brani z njo zvezane zadruge, če jej oblastvo ali kdorkoli dela sitnosti, če jo «sikanirajo,» če pridejo tožbe in razne druge neprilike in spletke. S kratka: ona zastopa lahko svoje pridružene zadruge v vseh potrebnih rečeh. Tudi pri ustanavljanju: Če hočete kje zasnovati kmetiško zadruge, pišite kar «Gospodarski zvezi» v Ljubljano; ona Vam dopslje pravila, pošlje Vam vse potrebne knjige in Vam dá tudi navodilo za knjigovodbo. J. M. Kržišnik.

Deželni zbor.

Gradec, 19. aprila.

V seji 15. aprila se je pritoževal poslanec Wagner, nemške konservativne stranke, nad počenjanjem liberalne večine deželnega zbora, ki ni hotela poslanca Hagenhoferja izvoliti v narodno-gospodarski odsek. Tako počenjanje se sodi samo po sebi. Predlagal pa je, naj bodo seje gospodarskega odseka, ki ima poročati o vstanovitvi deželne hipotečne banke, javne. Ta predlog se je sprejel.

Poslanec Ornik se je pritoževal, da se vsled nove pogodbe z Ogrji godijo Štajarcem velike krivice. Do zdaj so Ogrji prinašali v naše kraje na prodaj svoje pridelke ter so potem kupovali tukaj razne stvari. To mora zdaj prenehati. Odurno ravna ogerski finančarji z ženami in dekleti ob preiskavi na meji. Predlaga, naj se vpelja carina na vse ogerske pridelke in naj se preštejejo vsi pridelki in vse blago, ki se prevaža iz Ogrske

k nam. Ta predlog se je izročil gospodarskemu odseku.

Dr. Dečko in tovariši predlagajo vstanovitev meščanske šole s slovenskim podučenim jezikom v Št. Juriju ob južni železnici. Isti poslanci interpelirajo vlado radi cestnih razmer pri Celji.

V seji 18. aprila je popisoval konservativni poslanec Hagenhofer propad kmetškega stanu ter predlagal, naj se mu pomaga s tem, da se podpirajo gospodarske zadruge. Naj se nastavi potovalni učitelj, ki bo ljudstvo v vstanovitvah teh zadrug podučeval in naj se v ta namen dovoli deželnemu odboru svota s 5000 gld. Predlog se je izročil deželno-kulturnemu odseku v presojo.

V seji 19. aprila sta vtmelejevala poslanca Rokitansky in konservativce Wagner svoja zlo enaka predloga, naj se skrči šletna služba pri vojaki na 2 leti in naj se vpelja razne ugodnosti pri vojaški službi.

Predlog dežel. odbora, da se postava o ribarstvu predloži deželno-kulturnemu odseku, se je sprejel.

Daljša debata se je pričela pri točki o podporah za ceste. Zastran ceste iz Luč v Solčavo je očital deželni kulturni odsek okraju Gornjigrad in občinama Luče in Solčava nemarnost, češ, da so zakrivilo tako žalostni stan, v katerem se nahaja ravno zdaj ta cesta. Proti temu očitaniu se je uprl poslanec Žičkar ter na podlagi podatkov dokazal, da je ta cesta v slabem stanu le zavoljo tega, ker je bila slabo zidana. Zidal jo je pa nek Zoler iz deželnega železničnega urada. Posl. Žičkar zavrača toraj ta napad nemarnosti in trdi, da so nemarnost zakrivilo druge osebe, ne pa občine in okraj.

Gospod dr. Jurtela poroča o regulaciji Pesnice in Drave. Grof Lamberg o popravu potoka Kainach.

Slovanski jug.

Tudi nemški časniki so začeli pripoznavati, da avstrijska vlada popolnoma krivo presoja južnoavstrijske dežele. Opira se na italijanski in nemški narod, a slovanskega zatira. Kako nezanesljivi Avstrijci so Nemci, nam je znano. Nič boljši niso Italijani. Tržaški župan se je obrnil do predsednika italijanske zbornice ter ga prosil pomoči proti nameravanemu hrvatskem gimnaziju v Pazinu. Avstrijski župani se obračajo v Italijo! Tam iščejo pomoči! To bi vendar moralo vladi odpreti oči, da začne podpirati zveste slovanske južne narode.

proti mrliču in je rekel: Tabita vstani! Ona pa je odprla svoje oči in ko je Petra ugledala, se je usedla. Podal ji je pa roko in jo je vzdignil. In je poklical svete (t. j. kristjane) in vdove in jo je pokazal živo. Razglasilo se je pa po vseh Jopah in veliko jih je verovalo v Gospoda. Prigodilo se je pa, da se je veliko dni mudil v Jopah pri nekem Simonu, strojarju. (Dj. ap. 9, 36—43.)

Tukaj se je tudi to prigodilo, kar nam pripoveduje sv. pismo o preroku Joni, da se je namreč na barko vsedel in hotel pred Gospodom bežati, ker mu ni bilo mar iti v daljno mesto Ninive tamošnjim prebivalcem pokoro oznanjat; znano je, na kak čuden način ga je Bog zavrnil in nazaj spravil.

Ko je začel svitati dan 23. aprila, so se že razločno videli bregovi palestinske dežele; zato smo si v naglici svoje potrebne reči v red spravili in nestrpnost čakali, da bi že kmalu stopili na sveta tla in jih poljubili; toda le počasi; to ne gre tako naglo, kakor meni neizkušen Evropejec. Ali ste že brali ali slišali kedaj, da čaka tukaj v Jopah jeruzalemskega romarja največja nevarnost? in zakaj pa? — Ker je zelo težavno ali včasih nemogoče na suho zemljo priti; prvič je morje tukaj po navadi burno in valovito; drugič ni nikakega pristanišča, kjer bi imele ladije trdno stališče

Slovenci na Primorskem.

Na primorskem imajo tri deželne zbore: istrskege, tržaškega in goriškega. V vsakem zboru imajo Italijani večino ter jo tudi pridno izrabljajo. Za slovansko ljudstvo nočejo ničesar koristnega storiti in slovanske poslance večkrat prav pobalinsko surovo napadajo. Slovanski poslanci vsled tega ne obiskujejo na Primorskem nobenega zbora več. Sedaj bo vlada morala poseči vmes, kajti tega vendar ne bo trpela, da le Italijani odločujejo o občevažnih rečeh v onih deželah, kjer je večina slovanska, a so le krivični volilni redi omogočili italijanskim poslancem večino v različnih zborih.

Italijanski deželnovladni oddelek.

Na Tirolskem so Italijani istotako v manjšini kakor na Štajarskem Slovenci. Italijani zaradi tega zahtevajo za svoj del dežele posebno upravo. Nemci so se dolgo ustavljali, sedaj pa so vendarle začeli postavljati mehkeji in pripravljeni so privoliti v nekatere italijanske zahteve. Tudi na Štajarskem zahteva posebno naš list in naši mnogobrojni prijatelji, da se ločimo od Nemcev in sami upravljamo slovenski del dežele. Toda naši poslanci se malo zmenijo za to zahtevo. Zato homo morali še naprej delati roboto, dokler se vremena ne zjasnijo. In da se čim prej zjasnijo, ne bomo mirovali dokazovati, kako krivično ravna štajarski Nemci s Spodnjim Štajarjem. «Proč od Gradca» ne kličemo samo, kakor je pred kratkim omenil nek mariborski list, da bi opozarjali Nemce na krivice, ki se nam godijo, ampak ta klic je resen in zahteva v njem izražena se mora uresničiti. Prej ne bo miru!

Rusije se bojijo.

Predkratkim je bil dunajski župan doktor Lueger v Rimu pri sv. očetu. Potoval je po Italiji, da si nekoliko odpočije od naporega dela. Toda avstrijski Prusaki pravijo, da to ni res, in da je imel njegov obisk pri papežu važen političen namen. Vedo namreč, da sta papež in njegov tajnik Rampolla velika prijatelja Slovanov in tudi Rusije. Zato mislijo, da kdor hodi v Rim, isti si hodi tje po ljubezen za zvezo Avstrije z Rusijo in Francijo. Bog dal, da bi se te ljubezni napili kmalu vsi avstrijski politiki. Kadar bo zveza z Nemčijo pretrgana, bodo naši nemški kričaci morali utihniti, ker potem ne bodo smeli govoriti več o prijateljski zvezni državi, in narodnostni mir se bo kmalu vrnil v avstr. dežele.

Petru reči: Ne delaj nikakega razločka med Judi in pagani, ko jih vsprejemaš v krščansko cerkev, ker poglavito je le to, da človek veruje v Kristusa in se da krstiti, vse druge zemeljske razmere in razlike so v krščanstvu brez pomena. In res; že par dni pozneje je sv. Peter brez pomisleka vsprejel v krščansko cerkev prvega pogana, rimskega stotnika Kornelija in vse njegove domače, ko je videl, da jih je že Bog sam krstil s podeljenjem sv. Duha.

Še neka druga mična prigodba pripetila se je v tem mestu Jafi, kojemu smo se na morju vedno bolj in bolj bližali in že od daleč gledali z daljnogledom; sv. Lukež pripoveduje jo tako-le: «V Jopah pa je bila neka učenka (Kristusove vere) Tabita po imenu, kar se prestavljeno pravi Dorka. Ta je bila polna dobrih del, in miloščin, ki jih je delila. Prigodilo se je pa tiste dni, da je zbolela in umrla. Ko so jo bili umili, so jo položili v zgornjo hišo. Ker je pa Lida blizu Jop in so učenci slišali, da je Peter tam, so poslali dva moža k njemu, ter ga prosili: «Nikar ne odlašaj k nam priti!» Peter pa je vstal in šel z njima. In ko je bil prišel, so ga peljali v zgornjo hišo in ostopile so ga vse vdove, so jokale in mu kazale suknje in oblačila, ktera jim je Dorka naredila. Peter pa, ko je vse izgnal, je pokleknil in molil; in se je obrnil

in varno zavetje; Turek je pa prelen in preubog, kakor da bi si kaj takega hotel in mogel pripraviti; in tretjič, kar je najnevarniše, obdano je mesto na morski strani z mogočno kamenito ograjo t. j. v polkrogu strlijo iz morja strašne skale ali pečine po 3, 4 m. druga od druge in ne pripustijo, da bi se kaka ladija mestu približala. Zato se je že večkrat zgodilo, da so se pripeljale romarske ladije, ki so se morale brezvspešno po istem potu domu vrniti; pred dvema letoma čakali sta dve francoski ladiji s tisoč romarji več dni pred Jafo, da bi se morje pomirilo in bi se potem izkrcanje lahko vršilo; pa vse čakanje je bilo zastoj; žalostni so se povrnili v svojo domovino; tem se je torej tako godilo, kakor Mojzesu, ki je sicer od daleč, z gore Nebo smel gledati sv. deželo, pa stopiti na njo ni smel: časna kazen za njegov dvom, za mal greh. — Videli smo tudi mi, kakih tristo korakov od suhe zemlje pri Jafi moleti iz morja dva črna železna dimnika; oj, kdo pa je tako neroden, vprašate, da gre dimnike na vodo staviti? Le poslušajte: velik ruski parnik je prišel preblizu in zadel na skrito morsko skalovje; v kratkem se je potopil z mnogimi romarji vred. Zato pomenja pri nekterih Nemcih pregovor: v Jafo potovati, toliko kakor potovati v kraje, kjer človeka gotova smrt čaka.